

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ІНСТИТУТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор АДІ ДВНЗ «ДонНТУ»
М. М. Чальцев
30.07.2012 р.

Кафедра «Економіка і фінанси»

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ» ДЛЯ
СТУДЕНТІВ ВСІХ ФОРМ НАВЧАННЯ НАПРЯМУ
ПІДГОТОВКИ 6.030601 «МЕНЕДЖМЕНТ»**

18/79-2012-01

«РЕКОМЕНДОВАНО»
Навчально-методична комісія
факультету
«Економіка і управління»
Протокол № 5
від 15.02.2012 р.

«РЕКОМЕНДОВАНО»
Кафедра
«Економіка та фінанси»
Протокол № 9
від 3.01.2012 р.

УДК 338 (07)

Методичні вказівки до організації самостійної роботи з дисципліни «Фінанси підприємств» для студентів всіх форм навчання напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент» [Електронний ресурс] / укладач: В. П. Полуянов, О. В. Мудра. – Електрон. дані. – Горлівка ДВНЗ «ДонНТУ» АДІ, 2012. – 1 електрон. опт. диск (CD-R); 12 см. – Систем. вимоги: Pentium; 32 МВРАМ; WINDOWS 98/2000/NT/XP; MS Word 2000. – Назва з титул. екрану.

Методичні вказівки складаються з п'яти розділів, в яких наведено програмний матеріал до вивчення дисципліни, перелік питань до іспиту, перелік типових задач та тестових завдань контролю знань студентів, а також перелік варіантів завдань до виконання домашньої контрольної роботи. Методичні вказівки сприяють формуванню системи знань і навичок у галузі управління фінансами підприємства.

Укладачі:

Полуянов В. П., д.е.н., проф.
Мудра О. В.

Відповідальний за випуск:

Полуянов В. П., д.е.н., проф.

Рецензент:

Вовк Л. П. д.т.н., проф.

© Державний вищий навчальний заклад
«Донецький національний технічний університет»
Автомобільно-дорожній інститут, 2012

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1 ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ	9
3 ПЕРЕЛІК ТИПОВИХ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ.....	14
4 ПЕРЕЛІК ТИПОВИХ ЗАДАЧ ДО ІСПИТУ.....	20
5 ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	22
ЛІТЕРАТУРА	49

ВСТУП

Фінанси підприємства являють собою систему економічних відносин окремих суб'єктів господарювання – юридичних осіб, пов'язаних з формуванням, розподілом і використанням коштів у процесі здійснення ними господарської діяльності.

Фінанси відіграють важливу роль у діяльності підприємства, тому що вони:

- забезпечують формування переважної частини централізованих фінансових ресурсів держави;
- формують необхідний фінансовий базис забезпечення безперервності виробничого процесу;
- забезпечують формування фінансового потенціалу розвитку підприємства;
- забезпечують децентралізовану реалізацію соціальних завдань розвитку суспільства, тому що частина сформованих підприємством фінансових ресурсів направляється на споживання;
- дозволяють ефективно використовувати грошові накопичення громадян, шляхом надання можливості інвестувати їх в акції, облігації й інші дохідні фінансові інструменти, які імітуються окремими підприємствами;
- сприяють раціоналізації обороту коштів у країні, забезпечуючи ефективне їхнє використання в процесі функціонування економіки.

У процесі вивчення дисципліни, студенти, на основі вивчення лекційних матеріалів і методичних вказівок повинні освоїти теоретичні знання з основ фінансів підприємства, організації грошових розрахунків підприємств, одержати знання про структуру й характер грошових надходжень підприємств, формування й використання прибутку, про систему оподаткування підприємств, що діє в сучасних умовах в Україні, особливості фінансування оборотних коштів, фінансовому забезпеченні відтворення основних засобів, кредитування підприємств, методам оцінки фінансового стану підприємств, фінансовому плануванню на підприємствах, законодавчому забезпеченні процедури банкрутства підприємств, методам його діагностування.

1 ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Основи фінансів підприємств

Сутність і функції фінансів підприємств. Ресурсоутворююча, розподільна й контрольна функції фінансів підприємств. Грошові фонди та фінансові ресурси. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства. Структура капіталу підприємства: статутний, пайовий, додатковий, інший додатковий і резервний капітали, нерозподілений прибуток, неоплачений і відвернений капітали. Джерела поповнення власного капіталу підприємства. Основи організації фінансів підприємств. Поняття фінансового механізму підприємства. Система фінансових методів і фінансових важелів як складових частин фінансового механізму підприємства. Фінансова діяльність та зміст фінансової роботи. Зміст та завдання управління фінансами підприємств. Фінанси акціонерних товариств [2, с. 15–30; 3, с. 20–35; 7, с. 10–43;].

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств

Розрахункові й касові операції. Сутність грошових розрахунків підприємств. Безготівкові й готівкові розрахунки. Проведення касових операцій. Види банківських рахунків і порядок їх відкриття. Форми безготівкових розрахунків. Принципи організації розрахунків. Розрахунки платіжними дорученнями. Розрахунки платіжними вимогами дорученнями. Розрахунки чеками. Розрахунки акредитивами. Вексельна форма розрахунків. Розрахунково-платіжна дисципліна та її вплив на фінансово-господарську діяльність підприємств [2, с. 32–51; 4, с. 20–25; 7, с. 45–51; 9, с. 35–50].

Тема 3. Грошові надходження підприємств

Характеристика й склад грошових надходжень підприємств. Види діяльності підприємства: операційна, інвестиційна, фінансова, звичайна, надзвичайна. Класифікація доходів від звичайної діяльності. Доходи (виручка) від реалізації продукції, робіт, послуг. Методи визначення планового виторгу: прямого рахунка й розрахунковий. Доходи від наступних видів фінансової діяльності: придбання акцій, облігацій та інших цінних паперів; продажу акцій, облігацій та інших цінних паперів; цільових грошових вкладів; валютних операцій; пайових внесків, часткової участі в діяльності інших підприємств; надання позик; лізингових операцій. Формування валового й чистого доходу [2, с. 53–58; 7, с. 55–64; 9, с. 55–70; 11, с. 40–48].

Тема 4. Формування та розподіл прибутку

Економічна сутність і функції прибутку. Формування та розрахунок показників прибутку на підприємствах України. Балансовий прибуток (збиток); прибуток (збиток) від реалізації продукції (робіт, послуг); прибуток від

фінансової діяльності; прибуток (збиток) від інших позареалізаційних операцій; оподаткований прибуток; чистий прибуток. Економічні фактори, що впливають на розмір прибутку. Внутрішні й зовнішні фактори. Вплив облікової політики підприємства на розмір прибутку. Планування прибутку на підприємстві. Методи планування прибутку: прямого рахунка; аналітичний; визначення точки беззбитковості. Постійні й перемінні витрати, маржинальний прибуток. Розрахунок беззбиткового обсягу продажів, при якому забезпечується повне відшкодування постійних витрат підприємства; обсягу продажів, що гарантує підприємству необхідну суму прибутку; зони безпеки підприємства (запасу фінансової стійкості). Розподіл і використання прибутку на підприємстві. Фонд споживання та фонд нагромадження. Система показників рентабельності й методи їхнього визначення. Витратні, дохідні й ресурсні показники рентабельності [2, с. 61–64; 3, с. 41–48; 10, с.22–28].

Тема 5. Оподаткування підприємств

Сутність, призначення й функції податків. Поняття та визначення, застосовувані в оподаткованні. Види податків і джерела їхньої сплати. Непрямі податки: податок на додану вартість, акцизний збір. Прямі податки: податок на прибуток підприємств, податок з доходів фізичних осіб, податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, плата (податок) за землю, плата за воду. Місцеві податки й збори: комунальний податок, податок з реклами, ринковий збір, збір за паркування автотранспорту, збір за право використання місцевої символіки, збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі й сфери послуг, збір за проїзд по території Автономної Республіки Крим і прикордонних областей автотранспорту, що направляється за кордон [2, с. 72–77; 7, с. 68–72; 9, с. 75–89; 11, с. 66–74].

Тема 6. Обігові кошти

Сутність оборотних активів, їхній склад і структура. Організація оборотних активів і джерела їхнього формування. Загальний порядок нормування власних оборотних активів підприємств. Розрахунок нормативів власних оборотних активів по їхніх окремих елементах. Розрахунок нормативу власних оборотних активів на сировину, основні матеріали та напівфабрикати. Розрахунок нормативу власних оборотних коштів на запаси палива. Розрахунок нормативу власних оборотних активів на допоміжні матеріали. Розрахунок нормативу власних оборотних активів на запаси тари. Розрахунок нормативу власних оборотних активів на запасні частини для ремонту. Розрахунок нормативу власних оборотних активів на запаси малоцінних і швидкозношуваних предметів. Розрахунок нормативу власних оборотних активів на незавершене виробництво. Розрахунок нормативу власних оборотних активів на запаси готової продукції. Розрахунок нормативу власних оборотних активів на витрати майбутніх періодів. Розрахунок нормативу власних оборотних активів економічним методом.

Визначення сукупного нормативу власних оборотних активів і джерел його покриття. Показники використання оборотних активів і їхній розрахунок. Контроль за використанням оборотних активів [7, с. 77–81; 9, с. 90–115; 11, с. 76–79].

Тема 7. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів

Основні фонди підприємств, їхній склад, оцінка, знос, амортизація й відновлення. Методи нарахування амортизації, передбачені в бухгалтерському обліку: прямолінійний, процентний, прискорений, кумулятивний, виробничий, податковий. Нарухування амортизації в податковому обліку. Показники стану й використання основних фондів і їхній розрахунок: показники, що характеризують рівень забезпечення підприємства основними фондами; показники, що характеризують стан основних виробничих фондів; показники, що характеризують ефективність використання основних виробничих фондів. Капітальні вкладення, їхні види та форми здійснення. Джерела фінансування капітальних вкладень і порядок їхнього формування. Лізинг як джерело фінансування основних фондів підприємства. Концесія як інструмент фінансування основних фондів [7, с. 82–95; 9, с. 118–130; 10, с. 53–60; 11, с. 82–90].

Тема 8. Кредитування підприємств

Необхідність, сутність, види та функції кредиту. Класифікація кредитів, що надаються підприємствам: за призначенням і характером використання; за формами та видами; за наявністю й характером забезпечення; за метою використання; за термінами використання; за методами надання й способами погашення; за характером і способом сплати відсотків; за видами кредиторів. Банківський кредит, його види, форми видачі, принципи й об'єкти кредитування. Порядок оформлення одержання кредиту в банку. Інші форми кредитів, застосовувані при кредитуванні підприємств: комерційний кредит, лізинговий кредит [2, с. 106–113; 3, с. 111–124; 4, с. 130–135; 8, с. 120–128].

Тема 9. Оцінка фінансового стану підприємств

Значення, задачі, інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства. Способи оцінки складу й структури активів і пасивів підприємства на підставі даних балансу. Визначення й взаємозв'язок понять «платоспроможність» і «ліквідність». Аналіз ліквідності та платоспроможності. Поняття фінансової стійкості підприємства. Визначення типу фінансової стійкості підприємства. Показники оцінки фінансової стійкості. Аналіз ділової активності підприємства. Показники ділової активності. Оцінка рентабельності діяльності підприємства. Дохідні показники рентабельності. Фінансово-виробничий леверидж [2, с. 136–153; 3, с. 126–131; 4, с. 140–148; 8, с. 133–138].

Тема 10. Фінансове планування на підприємствах

Фінансове планування, його зміст, призначення, склад і задачі. Основні методи фінансового планування: метод коефіцієнтів; нормативний метод; балансовий метод. Види фінансового планування та їхня характеристика. Фінансовий план підприємства, його зміст і порядок розробки. Характеристика й зміст основних розділів фінансового плану: джерела формування й надходження коштів; приріст активів підприємства; повернення залучених коштів; витрати, пов'язані з внесенням обов'язкових платежів у бюджет і державні цільові фонди; покриття збитків минулих років. Оперативне фінансове планування. Платіжний календар: його призначення, зміст, порядок розробки [3, с. 132–145; 4 с. 153–1162; 8 с. 144–159].

Тема 11. Фінансова санація підприємств

Фінансові причини виникнення неплатоспроможності підприємств. Поняття банкрутства та його види: дійсне банкрутство, фіктивне банкрутство, приховане банкрутство, навмисне банкрутство. Умови виникнення права на звертання в господарський суд із заявою про визнання боржника банкрутом. Процедури банкрутства: досудова санація; мирова угода; спостереження; конкурсне виробництво; зовнішнє керування. Послідовність задоволення вимог кредиторів під час ліквідаційної процедури. Установлення неплатоспроможності (банкрутства) підприємства. Показники для прогнозування банкрутства: коефіцієнт Бівера, двофакторна й п'ятифакторна модель Альтмана. Санація підприємства й джерела її забезпечення. Поняття та види санації. Форми проведення санації підприємства без зміни статусу юридичної особи. Форми проведення санації підприємства зі зміною статусу юридичної особи [2 с. 180-195; 3 с. 260-278; 4 с. 173-198; 11 с. 203-238].

2 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

1. Поняття, сутність і місце фінансів підприємств у фінансовій системі.
2. Функції фінансів підприємств, їх внутрішня властивість і форма прояву їх сутності.
3. Сутність і функції фінансів підприємств.
4. Ресурсоутворююча, розподільна й контрольна функції фінансів підприємств.
5. Поняття грошових фондів і фінансових ресурсів підприємств.
6. Поняття та види грошових фондів.
7. Економічні методи та способи формування фінансових ресурсів.
8. Основні принципи організації фінансів підприємств в умовах ринку.
9. Управління фінансами підприємств.
10. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства.
11. Основи організації фінансів підприємств.
12. Поняття фінансового механізму підприємства.
13. Система фінансових методів і фінансових важелів як складових частин фінансового механізму підприємства.
14. Фінансова діяльність та зміст фінансової роботи.
15. Зміст та завдання управління фінансами підприємств.
16. Сутність грошових розрахунків підприємств.
17. Безготівкові й готівкові розрахунки.
18. Види банківських рахунків і порядок їх відкриття.
19. Форми безготівкових розрахунків.
20. Принципи організації розрахунків.
21. Організація безготівкових розрахунків, вимоги до їх проведення, сфера використання.
22. Розрахунки платіжними дорученнями.
23. Розрахунки платіжними вимогами-дорученнями.
24. Розрахунки чеками. Розрахунки акредитивами.
25. Вексельна форма розрахунків.
26. Клірингові розрахунки.
27. Особливості розрахунків при наданні факторингових послуг підприємствам.
28. Готівково-грошові розрахунки на підприємстві і сфери їх застосування.
29. Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст, значення для забезпечення нормальної господарської діяльності.
30. Санкції в системі грошових розрахунків і платежів.
31. Принципи безготівкових розрахунків.
32. Характеристика й склад грошових надходжень підприємств.

33. Види діяльності підприємства: операційна, інвестиційна, фінансова, звичайна, надзвичайна.
34. Грошові надходження від операційної діяльності.
35. Грошові надходження від інвестиційної діяльності.
36. Грошові надходження від фінансової діяльності
37. Види цін на продукцію підприємств. Структура ціни.
38. Класифікація доходів від звичайної діяльності. Доходи (виручка) від реалізації продукції, робіт, послуг.
39. Методи визначення планового виторгу: прямого рахунка й розрахунковий.
40. Виручка від реалізації продукції, робіт, послуг – основний вид грошових надходжень підприємств.
41. Фактори, що впливають на величину виручки від реалізації продукції.
42. Методи прогнозування та планування виручки від реалізації.
43. Виручка від реалізації товарної (основної) продукції, виручка від іншої реалізації, виручка від позареалізаційних операцій.
44. Розподіл грошових надходжень. Валовий дохід. Валові витрати. Чистий дохід.
45. Доходи від фінансово-інвестиційної та іншої діяльності.
46. Формування валового й чистого доходу.
47. Економічна сутність і функції прибутку.
48. Формування й розрахунок показників прибутку на підприємствах України.
49. Економічні фактори, що впливають на розмір прибутку. Внутрішні й зовнішні фактори.
50. Вплив облікової політики підприємства на розмір прибутку.
51. Методи планування прибутку: прямого рахунка; аналітичний; визначення точки беззбитковості.
52. Розрахунок беззбиткового обсягу продажів, при якому забезпечується повне відшкодування постійних витрат підприємства; обсягу продажів, що гарантує підприємству необхідну суму прибутку; зони безпеки підприємства (запасу фінансової стійкості).
53. Розподіл і використання прибутку на підприємстві.
54. Система показників рентабельності й методи їхнього визначення.
55. Сутність, призначення та функції податків.
56. Податкові пільги та їх види.
57. Податкова система та система оподаткування.
58. Об'єкт та предмет оподаткування.
59. Ставка податку та її види.
60. Види податків і джерела їхньої сплати.
61. Непрямі податки: податок на додану вартість.

62. Непрямі податки: акцизний збір.
63. Поняття акцизного збору та марки акцизу.
64. Прямі податки: податок на прибуток підприємств, податок з доходів фізичних осіб, податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, плата (податок) за землю, плата за воду.
65. Оподаткування прибутку підприємств.
66. Місцеві податки та збори: комунальний податок, податок з реклами, ринковий збір, збір за паркування автотранспорту, збір за право використання місцевої символіки, збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі й сфери послуг, збір за проїзд по території Автономної Республіки Крим і прикордонних областей автотранспорту, що направляється за кордон.
67. Сутність оборотних активів, їхній склад і структура.
68. Класифікація оборотних коштів залежно від сфери використання.
69. Поняття оборотних активів. Нормовані та ненормовані оборотні кошти.
70. Організація оборотних активів і джерела їхнього формування.
71. Загальний порядок нормування власних оборотних активів підприємств.
72. Розрахунок нормативу власних оборотних активів на сировину, основні матеріали та напівфабрикати.
73. Розрахунок нормативу власних оборотних коштів на запаси палива.
74. Розрахунок нормативу власних оборотних активів на допоміжні матеріали.
75. Розрахунок нормативу власних оборотних активів на запаси тари.
76. Розрахунок нормативу власних оборотних активів на запасні частини для ремонту.
77. Розрахунок нормативу власних оборотних активів на запаси малоцінних і швидкозношуваних предметів
78. . Розрахунок нормативу власних оборотних активів на незавершене виробництво.
79. Розрахунок нормативу власних оборотних активів на запаси готової продукції.
80. Розрахунок нормативу власних оборотних активів на витрати майбутніх періодів.
81. Розрахунок нормативу власних оборотних активів економічним методом.
82. Визначення сукупного нормативу власних оборотних активів і джерел його покриття.
83. Показники стану й використання оборотних коштів.
84. Визначення суми звільнених або додатково залучених оборотних коштів підприємств.
85. Показники використання оборотних активів і їхній розрахунок.

86. Контроль за використанням оборотних активів.
87. Основні фонди підприємств, їхній склад, оцінка, знос, амортизація та відновлення.
88. Активна й пасивна частина основних фондів.
89. Виробнича й невиробнича частина основних фондів.
90. Види зносу основних фондів та їх відновлення.
91. Економічна характеристика складу й структури основних фондів.
92. Показники стану й ефективності використання основних виробничих фондів.
93. Показники забезпеченості основними фондами.
94. Необхідність нарахування амортизації.
95. Методи нарахування амортизації.
96. Відновлення основних засобів. Види відновлення основних засобів.
97. Просте та розширене відновлення основних засобів.
98. Взаємозв'язок між зносом та видом відновлення основних засобів.
99. Показники стану і використання основних засобів, їхній розрахунок.
100. Капітальні вкладення, їхні види та форми здійснення.
101. Сутність і склад капітальних вкладень.
102. Джерела й порядок фінансування капітальних вкладень.
103. Поняття поточного, середнього й капітального ремонту.
104. Ремонт основних засобів, його фінансування
105. Підрядний і господарський способи проведення капітального ремонту.
106. Необхідність, сутність, види та функції кредиту.
107. Класифікація кредитів, що надаються підприємствам.
108. Банківський кредит, його види, форми видачі, принципи й об'єкти кредитування.
109. Порядок оформлення одержання кредиту в банку.
110. Форми кредитів, застосовувані при кредитуванні підприємств: комерційний кредит, лізинговий кредит.
111. Значення, завдання, інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства.
112. Способи оцінки складу й структури активів і пасивів підприємства.
113. Визначення й взаємозв'язок понять «платоспроможність» і «ліквідність».
114. Значення та цілі оцінки фінансового стану підприємства.
115. Інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємств.
116. Показники фінансового стану підприємства.
117. Аналіз ліквідності та платоспроможності.
118. Поняття фінансової стійкості підприємства.
119. Показники оцінки фінансової стійкості.
120. Визначення типу фінансової стійкості підприємства.

121. Аналіз ділової активності підприємства.
122. Показники ділової активності.
123. Фінансово-виробничий леверідж.
124. Аналіз рентабельності підприємства.
125. Фінансове планування, його зміст, призначення, склад і задачі.
126. Основні методи та види фінансового планування, їх характеристика.
127. Фінансовий план підприємства, його зміст і порядок розробки.
128. Характеристика й зміст основних розділів фінансового плану.
129. Фінансовий план підприємства.
130. Зміст і структура фінансового плану.
131. Зміст і значення оперативного фінансового плану.
132. Зміст поточного фінансового плану й порядок його складання.
133. Оперативне фінансове планування. Види та зміст.
134. Оперативне фінансове планування.
135. Платіжний календар: його призначення, зміст, порядок розробки.
136. Фінансові причини виникнення неплатоспроможності (банкрутства) підприємств.
137. Поняття банкрутства та його види.
138. Умови виникнення права на звертання в господарський суд із заявою про визнання боржника банкрутом.
139. Процедури банкрутства: досудова санація; мирова угода; спостереження; конкурсне виробництво; зовнішнє керування.
140. Послідовність задоволення вимог кредиторів під час ліквідаційної процедури.
141. Установлення неплатоспроможності (банкрутства) підприємства.
142. Порядок визначення поточної, критичної й понадкритичної неплатоспроможності.
143. Показники для прогнозування банкрутства.
144. Економічний зміст і порядок проведення фінансової санації підприємства.
145. Санація підприємства й джерела її забезпечення.
146. Поняття й види санації.
147. Прийняття рішення про фінансове оздоровлення підприємств.
148. Планування та фінансування санації.
149. Оцінка майнового стану підприємств.
150. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

3 ПЕРЕЛІК ТИПОВИХ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. Фінанси підприємств – це:

- а) сукупність грошових коштів, які створюються та використовуються для вирішення питань місцевого значення;
- б) розділ економічної науки, що вивчає витрати та доходи бюджетної галузі та органів державної влади, а також їх вплив на економіку вцілому;
- в) специфічні економічні відносини щодо розподілу сукупного суспільного продукту (на користь держави) шляхом формування та використання фондів грошових коштів;
- г) сукупність фінансових операцій, щодо залучення фінансових ресурсів та їх ефективного використання, яка включає методи фінансування, здійснення інвестиційних проектів, управління ліквідністю, захист від ризику та ін.

2. Головні функції фінансів підприємств:

- а) фіскальна, економічна, контрольна, функція розподілу;
- б) бюджетна, фіскальна, регулююча, ресурсоутворююча;
- в) функція розподілу, контролю, формування грошових коштів на рахунках підприємств;
- г) немає вірної відповіді.

3. Казначейство – це:

- а) орган виконавчої влади, який здійснює функції щодо забезпечення виконання держбюджету, касового обслуговування виконання бюджетів бюджетної системи держави, попередньому та поточному контролю за веденням операцій з коштами держбюджетів головними розпорядниками та отримувачами коштів держбюджету;
- б) державний орган, який забезпечує єдину систему контролю за дотриманням законодавства, за вірністю нарахування, повнотою та своєчасністю внесення до бюджету та позабюджетні фонди податків та інших обов'язкових платежів;
- в) орган виконавчої влади, який здійснює функції щодо забезпечення виконання держбюджету попереднього та поточного контролю за веденням операцій з коштами держбюджетів головними розпорядниками та отримувачами коштів держбюджету;
- г) всі відповіді вірні.

4. Вид діяльності, який не відноситься до фінансової діяльності підприємства:

- а) пошук резервів збільшення доходів, прибутку, збільшення рентабельності та платоспроможності;
- б) своєчасність виконання фінансових зобов'язань перед господарюючими суб'єктами, бюджетом, банками;
- в) контроль за дотриманням податкового законодавства;

г) контроль за ефективним, цільовим розподіленням та використанням фінансових ресурсів.

5. Що не відноситься до напрямків аналізу фінансових результатів підприємства:

- а) аналіз та оцінка використання чистого прибутку;
- б) аналіз взаємозв'язку витрат, обсягів виробництва продукції та прибутку;
- в) аналіз взаємозв'язку прибутку, руху обігового капіталу та грошових потоків;
- г) аналіз та оцінка впливу інфляції на фінансові результати;
- д) немає вірної відповіді.

6. Що не відноситься до напрямків аналізу фінансового стану підприємства:

- а) аналіз і оцінка складу та динаміки майна підприємства;
- б) аналіз ліквідності балансу;
- в) комплексний аналіз та рейтингова оцінка підприємства;
- г) всі відповіді вірні.

7. Основні задачі фінансової служби:

- а) мобілізація грошових коштів в оборот, як власних так і залучених, а також їх ефективне використання;
- б) контроль за виконанням виробничої програми підприємства;
- в) регулювання відносин з місцевими та державними бюджетними організаціями;
- г) контроль за виконанням зобов'язань перед кредиторами.

8. Основні функції фінансової служби:

- а) фінансове планування, поточна фінансова робота, контрольна-аналітична функція;
- б) поточне фінансове планування, функція розподілу та регулююча функція;
- в) контрольна, управлінська, функція прогнозування;
- г) всі відповіді вірні.

9. Основні види оперативних планів:

- а) календарний план, поточний фінансовий план, касовий план;
- б) платіжний календар, план короткострокового кредитування, касовий план;
- в) податковий план, касовий план, план короткострокового інвестування;
- г) платіжний календар, касовий план, податковий план, план капітальних витрат.

10. Платіжний календар – це:

- а) фінансовий план, який розроблено балансовим методом;
- б) фінансовий план, в дохідній частині якого відповідно за датами відображають всі надходження грошових коштів, а у витратній – також за датами, все майбутні зобов'язання;

- в) таблиця, до якої заносять всі надходження грошей до організації: виторг від продажу, кредити, позики і т. д.;
- г) всі відповіді вірні.

11. Функція поточної фінансової роботи полягає в наступному:
- а) здійснення ряду операцій щодо забезпечення виконання закладених фінансовим планом показників;
  - б) проведення фінансового аналізу, який здійснюється за даними бухгалтерської, статистичної та оперативної звітності та використовується службою для прийняття управлінських рішень;
  - в) складанні фінансових планів підприємства на поточний період;
  - г) складанні виробничої програми на плановий період.
12. Фінансовий механізм підприємства – це:
- а) система управління фінансами, яка включає організацію взаємодії фінансових відносин та грошових фондів з метою оптимізації їх впливу на кінцеві результати його діяльності;
  - б) система регулювання фінансових відносин між господарюючими суб'єктами в умовах ринкової економіки;
  - в) система управління та контролю за раціональним використанням фінансових ресурсів підприємства;
  - г) немає вірної відповіді.
13. Вставити пропущений варіант: «_____ в даний час є важливим елементом витрат на виробництво та головним джерелом відновлення основних засобів»:
- а) капітальні інвестиції;
  - б) відрахування до резервного фонду;
  - в) відрахування до фонду накопичення;
  - г) амортизаційні відрахування.
14. Фінансові ресурси – це:
- а) грошові доходи та надходження, які знаходяться в розпорядженні підприємства та використовуються ним для здійснення фінансових зобов'язань;
  - б) частина сукупного суспільного продукту, яка використовується на розширене відновлення: приріст основних фондів;
  - в) частина грошових засобів підприємства, яка витрачається на покриття витрат на просте відновлення та нарахування зносу;
  - г) частина сукупного суспільного продукту, яка повинна бути направлена до виробництва для його подальшого безперервного функціонування.
15. Що не включають до джерел фінансування уставного фонду:
- а) кошти організацій вищого рівня;
  - б) кредити банку;
  - в) асигнування до бюджету;
  - г) кошти, приравнені до власних.

16. Частина грошових коштів, яка має цільове призначення:

- а) грошові фонди;
- б) фінансові ресурси;
- в) статутний капітал;
- г) грошові надходження.

17. Який з наведених нижче фондів не відноситься до грошового фонду підприємства:

- а) пенсійний фонд
- б) фонд оплати праці
- в) амортизаційний фонд
- г) резервний фонд

18. Вид грошового фонду, який використовується підприємством для інвестування коштів в обігові та основні кошти – це:

- а) обіговий капітал;
- б) статутний капітал;
- в) пайовий капітал;
- г) резервний капітал.

19. Вид грошового фонду, який використовується підприємством для фінансування відновлення основних та не обігових активів – це:

- а) амортизаційний фонд;
- б) резервний капітал;
- в) статутний капітал;
- г) фонд накопичення.

20. Грошовий фонд, який використовується для покриття збитків, подолання тимчасових фінансових ускладнень – це:

- а) страховий фонд;
- б) фонд споживання;
- в) фонд накопичення;
- г) резервний фонд.

21. Що не відноситься до власних коштів підприємства:

- а) прибуток від основної діяльності;
- б) мобілізація внутрішніх ресурсів в будівництві;
- в) залишки фондів накопичення на початок року;
- г) заборгованість щодо платежів в бюджет фінансовим органам.

22. Кошти, що приравнені до власних – це:

- а) стійка кредиторська заборгованість;
- б) залишки фондів накопичення на початок року;
- в) прибуток від основної діяльності;
- г) прибуток та економія від зниження собівартості робіт, виконаних господарським способом.

23. Грошовий обіг – це:

- а) показник кількості грошей або фінансових активів, які класифікують як грошову масу;
- б) сума готівкових та безготівкових грошових коштів, а також інших засобів платежу які сприяють здійсненню грошових відносин між окремими суб'єктами ринку;
- в) форма організації грошового обігу в країні, яка закріплення національним законодавством;
- г) рух грошей, пов'язаний з грошовими відносинами між підприємствами, організаціями, закладами, а також між ними та державою, між підприємствами та їх робітниками, населенням та державою, окремими громадянами.

24. Відповідно до способу платежу грошовий обіг поділяють на:

- а) безготівковий та готівковий;
- б) платіжний та поточний;
- в) готівково-грошовий та товарний;
- г) платіжний та товарний.

25. Напрямки грошового обігу на підприємстві:

- а) реалізація продукції;
- б) сплата податків, обов'язкових відрахувань та зборів;
- в) забезпечення спільної діяльності підприємств;
- г) отримання, погашення кредитів та виплата відсотків за ними;
- д) всі відповіді вірні.

26. Вставити пропущений варіант: «_____ повністю здійснюється через банківські установи, якщо в них відкриті рахунки суб'єктам підприємницької діяльності»:

- а) безготівковий грошовий оборот;
- б) платіжний оборот;
- в) готівковий розрахунок;
- г) кредитний оборот.

27. При здійсненні безготівкових розрахунків оплатою визнається:

- а) факт надходження рахунку-фактури від постачальника;
- б) факт надходження платіжного документа до банківської установи;
- в) факт оформлення платіжних документів постачальником і покупцем;
- г) факт надходження коштів за товари (послуги, роботи) на рахунки до установ банку.

28. При розрахунках готівкою оплатою визнається:

- а) факт надходження рахунку-фактури від постачальника;
- б) факт оформлення платіжних документів постачальником і покупцем;
- в) факт надходження за товари на рахунки до установ банку;
- г) факт надходження грошей до каси.

29. За способом реалізації продукції безготівкові розрахунки можуть бути:
- а) прямі й транзитні;
  - б) гарантовані й негарантовані;
  - в) товарні й грошові;
  - г) прямі й непрямі.
30. За способом отримання платежу безготівкові розрахунки поділяються на:
- а) прямі й транзитні;
  - б) товарні й грошові;
  - в) прямі й непрямі;
  - г) гарантовані й негарантовані.

4 ПЕРЕЛІК ТИПОВИХ ЗАДАЧ ДО ІСПИТУ

Задача № 1. Розрахувати амортизацію прямолінійний, кумулятивним та методом прискореного зменшення залишкової вартості.

Таблиця 4.1 – Вихідні дані до задачі № 1

Вартість устаткування	35000	грн
Очікуваний термін використання	4	роки
Ліквідаційна вартість	4000	грн

Задача № 2. Фірма бажає продати 20 тис. шт. товару, середні змінні витрати на виробництво й реалізацію якого становлять 15 грн за шт. Постійні витрати – 250 тис. грн. Фірма планує дістати прибуток у розмірі 50 тис. грн. За якою ціною варто продавати товар?

Задача № 3. Підприємство виробляє та реалізує один вид продукції, змінні витрати на одиницю якої становлять: сировина й матеріали – 20 грн за шт.; заробітна плата – 16 грн за шт.; змінні виробничі та накладні витрати – 8 грн за шт.; змінні збутові витрати – 4 грн за шт. Ціна реалізації продукції 60 грн за шт. Постійні витрати становлять 136 тис. грн. Визначити, яку кількість продукції необхідно реалізувати, щоб дістати прибуток у сумі 32 тис. грн.

Задача № 4. Розрахувати суму амортизації за виробничим методом

Таблиця 4.2 – Вихідні дані до задачі № 4

Вартість устаткування	22000	грн
Очікуваний термін використання	6	років
Ліквідаційна вартість	2000	грн
Загальний обсяг виробництва	2500	од.
Обсяг випущеної продукції за роками експлуатації	600	од.
	550	од.
	450	од.
	400	од.
	300	од.
	200	од.

Задача № 5. Розрахувати відсоток змін матеріальних витрат на виготовлення жіночого пальто за рахунок зміни норми витрат залежно від розміру, використовуючи дані табл. 4.3.

Таблиця 4.3 – Вихідні дані

№	Матеріали	Од. вим	Норма витрат		Ціна за од., грн
			р. 44	р. 52	
1	Тканина № 1	м	2,70	3,00	70,00
2	Тканина № 2	м	2,50	2,80	15,00
3	Флізелін	м	1,20	1,50	3,00
4	Нитки шовкові № 18	м	100,00	100,00	2,00
5	Нитки х/п № 40	м	220,00	220,00	1,50
6	Застібки	шт.	10,00	10,00	10,00

Задача № 6. Порівняйте рентабельність виробництва малого та крупного підприємств використовуючи дані табл. 4.4.

Таблиця 4.4 – Вихідні дані

№	Показник	Підприємства	
		Мал.	Круп.
1	Обсяг виробництва, млн. грн	22	120
2	Фондоємність	0,7	0,7
3	Фонди обігу, млн. грн	4	35
4	Прибуток, млн. грн	0,56	3
5	Співвідношення вартості основних фондів та обігових	4	4

Задача № 7. Норматив обігових засобів підприємства на початок планового періоду склав 1000 тис. грн, в т. ч. виробничий – 800 тис. грн, та невиробничий 200 тис. грн. За планом передбачено зростання виробничої програми на 10 %. В плановому році в результаті реалізації заходів щодо поліпшення використання обігових коштів передбачено прискорення їх обіговості на 2 %. Визначити норматив обігових коштів на плановий рік, враховуючи прискорення обіговості обігових коштів.

Задача № 8. На підприємстві використовується устаткування, яке було придбано 2 роки тому за ціною 1550 грн. Враховуючи технологічні особливості та режим роботи підприємства, планується що устаткування такого типу повинно відпрацювати 6 років (очікуваний корисний термін роботи). В даний момент ціна такого устаткування складає 1050 грн. Визначити ступінь зносу устаткування (фізичного та морального).

Задача № 9. Визначити економічно вигідний варіант заходу щодо впровадження нової техніки та річний економічний ефект від його використання при запланованому розмірі випуску продукції 1000 одиниць виробів на основі наступних даних:

Таблиця 4.5 – Вихідні дані до задачі № 9

Показники	Базовий варіант	1 варіант	2 варіант
1. Собівартість одиниці виробу, грн.	1500	1800	1200
2. Питомі капіталовкладення в основні фонди, грн.	3000	2500	3500

Задача № 10. Розрахувати обіговість обігових коштів (тривалість обігу) та коефіцієнт обіговості за рік, використовуючи дані табл. 4.6:

Таблиця 4.6 – Вихідні дані

Залишки обігових коштів		Обсяг реалізованої продукції	
Дата	Сума, тис. грн	Квартал	Сума, тис. грн
на 1 січня 2011 р.	2 500	I	3 000
1 квітня 2011 р.	2 600	II	3 500
1 липня 2011 р.	2 400	III	2 900
1 жовтня 2011 р.	2 400	IV	3 100
1 січня 2012 р.	2 500		

5 ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

ВАРІАНТ № 1

Теоретичне завдання

1. Сутність основних засобів та їх відтворення.
2. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

Тестові завдання

1. Казначейство – це:

- а) орган виконавчої влади, який здійснює функції щодо забезпечення виконання держбюджету, касового обслуговування виконання бюджетів бюджетної системи держави, попередньому та поточному контролю за веденням операцій з коштами держбюджетів головними розпорядниками та отримувачами коштів держбюджету;
- б) державний орган, який забезпечує єдину систему контролю за дотриманням законодавства, за вірністю нарахування, повнотою та своєчасністю внесення до бюджету та позабюджетні фонди податків та інших обов'язкових платежів;
- в) орган виконавчої влади, який здійснює функції щодо забезпечення виконання держбюджету попереднього та поточного контролю за веденням операцій з коштами держбюджетів головними розпорядниками та отримувачами коштів держбюджету;
- г) всі відповіді вірні.

2. Основними критеріями системи оподаткування мають бути її:

- а) економічність і ліквідність;
- б) платоспроможність і ефективність;
- в) економічна ефективність і соціальна спрямованість;
- г) соціальна ефективність і цілеспрямованість.

Задача № 1. Визначити фінансові результати (прибуток) від операційної діяльності підприємства. Вихідні дані: дохід (виторг) від реалізації продукції (послуг) 7100,0 тис. грн; собівартість реалізованої продукції – 3500,0 тис. грн; відрахування з доходу: податок на додану вартість – 1300,0 тис. грн; акцизний збір – 100,0 тис. грн, інші відрахування – 170,0 тис. грн; інші операційні доходи – 1910,0 тис. грн; адміністративні витрати – 1370,0 тис. грн; інші операційні витрати – 590,0 тис. грн; витрати на збут – 390,0 тис. грн.

Розрахунок виконати за схемою наведеною в табл. 5.1.1.

Таблиця 5.1.1 – Розрахунок фінансових результатів від операційної діяльності підприємства

№	Показники	тис. грн
1	Дохід (виручка) від реалізації продукції	
2	Відрахування з доходу: – податок на додану вартість; – акцизний збір; – інші відрахування.	
3	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	
4	Собівартість реалізованої продукції	
5	Валовий прибуток (збиток)	
6	Інші операційні доходи	
7	Адміністративні витрати	
8	Витрати на збут	
9	Інші операційні витрати	
10	Фінансові результати (прибуток) від операційної діяльності	

Задача № 2. За даними табл. 5.1.2 здійснити розрахунок мобілізації внутрішніх ресурсів.

Таблиця 5.1.2 – Розрахунок мобілізації внутрішніх ресурсів

№	Показники, тис. грн	Варіанти		
		1	2	3
1	Очікуваний рівень обігових коштів у капітальному будівництві на початок планового періоду	90	210	150
2	Очікувана кредиторська заборгованість на початок планового періоду	41	87	62
3	Планова потреба в обігових коштах будівництва на кінець планового періоду	75	196	160
4	Перехідна кредиторська заборгованість на кінець планового періоду	56	76	54

Задача № 3. Середньорічна вартість основних фондів, вартість фондів на кінець року, коефіцієнти введення й вибуття. Відомо, що: вартість основних фондів на початок року – 9100 тис. грн.; у березні надійшло 3200 тис. грн; вибуло у зв'язку із зносом: 1 жовтня 4500 тис. грн, а 1 грудня – 700 тис. грн. Визначити середньорічну вартість основних фондів, вартість фондів на кінець року, коефіцієнти введення й вибуття за наступними даними.

ВАРІАНТ № 2

Теоретичне завдання

1. Проаналізувати склад основних засобів підприємств та етапи їх обігу.
2. Планування та фінансування санації.

Тестові завдання

1. Основні задачі фінансової служби:
  - а) мобілізація грошових коштів в оборот, як власних так і залучених, а також їх ефективне використання;

- б) контроль за виконанням виробничої програми підприємства;
- в) регулювання відносин з місцевими та державними бюджетними організаціями;
- г) контроль за виконанням зобов'язань перед кредиторами.

2. Податки, які встановлюються на товари та послуги, та оплачуються покупцем в їх цінах або тарифах, а до бюджету платяться продавцями товарів і послуг – це:

- а) податки з продажів;
- б) цільові податки;
- в) непрямі податки;
- г) прямі податки.

Задача № 1. Визначити прибуток підприємства у II кварталі, якщо відомо, що виручка від реалізації в I кварталі склала 985,7 тис. грн, витрати на виробництво й реалізацію 634,0 тис. грн, в II кварталі виручка від реалізації збільшиться на 15 %.

Задача № 2. Фірма закупила устаткування загальною вартістю 36 млн. грн. для подальшого їх продажу. Сума отриманого виторгу склала 67 млн. грн. Витрати на збут склали 8 млн. грн. сума обов'язкових платежів із чистого прибутку складає 35 %. Визначити: валовий прибуток з ПДВ та без ПДВ, балансовий та чистий прибуток.

Задача № 3. За звітний рік підприємство отримало такі результати:

Таблиця 5.2.1 – Вихідні дані до задачі № 3

№	Показники / квартал	Валові доходи	Валові витрати	Амортизаційні відрахування	Оподаткований прибуток	Податок на прибуток
1	I кв. звіт. року	230	120	17,5		
2	II кв. звіт. року	80	160	16,8		
3	III кв. звіт. року	150	160	16,2		
4	IV кв. звіт. року	170	150	15,5		
5	Усього за звіт. рік	630	590	66		
6	I кв. наступного року	200	100	14		

Визначити податок на прибуток за звітний рік і за I квартал наступного за звітним року.

ВАРІАНТ № 3

Теоретичне завдання

1. Проаналізувати основні заходи щодо забезпечення синхронності грошових надходжень.
2. Санація підприємства й джерела її забезпечення.

Тестові завдання

1. Основні функції фінансової служби:

- а) фінансове планування, поточна фінансова робота, контрольно-аналітична функція;
- б) поточне фінансове планування, функція розподілу та регулююча функція;
- в) контрольна, управлінська, функція прогнозування;
- г) всі відповіді вірні.

2. Податки, які встановлюються безпосередньо на доходи та майно платників і платяться ними з власних надходжень грошових коштів – це:

- а) непрямі податки;
- б) податки на доходи;
- в) загальнодержавні податки;
- г) прямі податки.

Задача № 1. Визначити рівень рентабельності будівельних підприємств відносно кошторисної вартості зданих замовникові робіт і виробничих фондів. Проаналізуйте отримані результати та визначте підприємство з кращим використанням виробничих фондів при таких вихідних даних в тис. грн:

Таблиця 5.3.1 – Вихідні дані до задачі № 1

Показник	Підприємства		
	№ 1	№ 2	№ 3
1. Кошторисна вартість зданих робіт замовникові	45,08	36,9	39,96
2. Балансовий прибуток підприємств	3,15	3,34	2,34
3. Середньорічна вартість основних виробничих фондів і оборотних коштів	25,29	20,56	21,0

Задача № 2. Підприємство випускає 25 тис. од. продукції за ціною 230 грн/од. Виробничі витрати складають 150 грн/од, змінні витрати на збут – 30 грн/од., середні постійні витрати, що відносяться на собівартість одиниці продукції пропорційно трудовитратам складають – 40 грн/од. Підприємство отримало замовлення на додатковий випуск 2 тис. од. продукції за ціною 190 грн/од.

Визначити: собівартість основного та додаткового замовлення, прибуток на плановий обсяг випуску, прибуток за додатковим замовленням та загальну суму прибутку.

Задача № 3. На основі наведених даних необхідно визначити податок для власників транспортних засобів у звітньому періоді, який має сплатити торговельне підприємство до бюджету.

Таблиця 5.3.2 – Вихідні дані до задачі № 3

№	Транспортний засіб	Об'єм циліндра двигуна, см ³	Балансова вартість, грн
1	Вантажний автомобіль	9200	65000
2	Легковий автомобіль	3400	28000
3	Легковий автомобіль	1800	10000

ВАРІАНТ № 4

Теоретичне завдання

1. Процес безперервного відновлення основних засобів.
2. Порядок визначення поточної, критичної та понадкритичної неплатоспроможності.

Тестові завдання

1. Основні види оперативних планів:
  - а) календарний план, поточний фінансовий план, касовий план;
  - б) платіжний календар, план короткострокового кредитування, касовий план;
  - в) податковий план, касовий план, план короткострокового інвестування;
  - г) платіжний календар, касовий план, податковий план, план капітальних витрат.
2. До непрямих податків належать:
  - а) податок з власників транспортних засобів;
  - б) митні збори;
  - в) податок на прибуток;
  - г) податок на майно.

Задача № 1. Визначити розмір планового, фактичного й надпланового прибутку, а також економію від зниження собівартості в плановому фактичному прибутку в грошовому вираженні при наступних даних за рік: обсяг зданих робіт за кошторисною вартістю склав 15,98 млн. грн; обсяг зданих робіт за плановою собівартістю – 11,79 млн. грн; – обсяг зданих робіт за фактичною собівартістю – 11,82 млн. грн; витрати, які покриваються в порядку компенсації та пільг понад кошторисну вартість – 450 тис. грн.

Задача № 2. Підприємство продало продукцію на суму 145 тис. грн, витрати на її виробництво склали 72 млн. грн. Визначити суму валового прибутку з ПДВ та без ПДВ.

Задача № 3. Заповніть розрахунок сплати комунального податку за лютий, якщо середньоспискова чисельність штатних працівників становила 223 особи.

Таблиця 5.4.1 – Вихідні дані до задачі № 3

№	Показники	Сума
1	Середньоспискова чисельність штатних працівників спискового складу, осіб	
2	Розмір неоподаткованого мінімуму доходу одного працівника на місяць, грн	
3	Фонд оплати праці працюючих за звітний період, обчислений, виходячи з неоподаткованого мінімуму доходу, грн	
4	Ставка комунального податку (% від місячного фонду оплати праці, обчисленого, виходячи з неоподаткованого мінімуму доходу)	
5	Сума комунального податку, що підлягає нарахуванню за звітний період, грн	

ВАРІАНТ № 5

Теоретичне завдання

1. Проаналізувати поняття зносу основних засобів та його види.
2. Послідовність задоволення вимог кредиторів під час ліквідаційної процедури.

Тестові завдання

1. Платіжний календар – це:
  - а) фінансовий план, який розроблено балансовим методом;
  - б) фінансовий план, в дохідній частині якого відповідно до дат відображають всі надходження грошових коштів, а у витратній – також за датами, всі майбутні зобов'язання;
  - в) таблиця, до якої заносять всі надходження грошей до організації: виторг від продажу, кредити, позики і т. д.;
  - г) всі відповіді вірні.
2. Податки, які встановлюються на товари та послуги у вигляді надбавок до ціни товару або послуги, оплачуються покупцями при придбанні товарів і послуг, а до бюджету вносяться продавцями цих товарів і послуг – це:
  - а) прямі податки;
  - б) податки на рекламу;
  - в) товарні податки;
  - г) непрямі податки.

Задача № 1. У будівельно-монтажному управлінні № 2 відомі наступні дані по будівництву: прямі витрати за кошторисними цінами – 280 тис. грн.; загальні виробничі витрати до кошторисної вартості прямих витрат – 18,1 %; кошторисний прибуток 8 %; завдання по зниженню собівартості БМР (будівельно-монтажних робіт) – 9 %; витрати, які покриваються в порядку компенсації і пільг понад кошторисну вартість – 12 тис. грн. Визначити: собівартість БМР за кошторисом; вартість БМР за кошторисом; планову собівартість планового обсягу БМР.

Задача № 2. Підприємство закупило товар на суму 16 млн. грн, та реалізувало за 26 млн. грн. Сума витрат обігу склала 6 млн. грн, сума податків та ін. обов'язкових платежів з балансового прибутку – 41 %. Визначити: суму валового прибутку (з ПДВ та без ПДВ), рівень витрат обігу, балансовий та чистий прибуток, рентабельність обігу за балансовим та чистим прибутком.

Задача № 3. Рекламному агентові «Вист» рекламодавцем «Альтар» подано заяву на розміщення реклами на телебаченні та радіо. Рекламодавець сплатив рекламному агентові 12 000 грн в оплату послуг з розміщення реклами. Телевізійна компанія виставила рахунок рекламному агентові на суму 7500 грн. Компанія з радіовіщання надіслала рахунок-фактуру на суму 1500 грн. Визначте суму податку на рекламу й платників податку на рекламу.

ВАРІАНТ № 6**Теоретичне завдання**

1. Проаналізувати поняття амортизації, основні методи амортизації.
2. Фінансовий план підприємства, його зміст і порядок розробки. Характеристика і зміст основних розділів фінансового плану.

Тестові завдання

1. Функція поточної фінансової роботи полягає в наступному:
  - а) здійснення ряду операцій щодо забезпечення виконання закладених фінансовим планом показників;
  - б) проведення фінансового аналізу, який здійснюється за даними бухгалтерської, статистичної та оперативної звітності та використовується службою для прийняття управлінських рішень;
  - в) складанні фінансових планів підприємства на поточний період;
  - г) складанні виробничої програми на плановий період.
2. Грошові кошти, а також ті види активів, які будуть обернені в гроші, продані або спожиті не пізніше, ніж через рік – це:
  - а) фонди обігу;
  - б) обігові активи;
  - в) основні засоби;
  - г) основні виробничі фонди.

Задача № 1. Орендне будівельно-монтажне управління № 6 «Промстрой» повинно в плановому році виконати власними силами БМР (будівельно-монтажні роботи), в обсязі: 2600 тис. грн. У кошторисній документації планові заощадження на БМР прийняті у розмірі 8 %. БМ управління на плановий рік передбачило планове зниження собівартість БМР на 1,2 %. У процесі виробничої діяльності з будівництва об'єкту можливі 4 випадки фактичної собівартості БМР:

- 1) фактична собівартість $S_{ф1} = 2370$ тис. грн менше планової;
- 2) фактична собівартість $S_{ф2} = 2620$ тис. грн більше планової, але менше кошторисної собівартості;
- 3) фактична собівартість $S_{ф3} = 2480$ тис. грн більше кошторисної, але менше планової собівартості;
- 4) фактична собівартість $S_{ф4} = 2560$ тис. грн більше кошторисної собівартості;

Визначити: планове збереження в грошовому вираженні; кошторисну (нормативну) собівартість БМР; величину планового прибутку від планового зниження собівартості БМР; планову собівартість БМР з врахуванням планового зниження собівартості БМР; загальний плановий прибуток для організації, з врахуванням компенсації $S_{ком} = 40$ тис. грн; в 4-х випадках встановити

фактичний прибуток і збитки (у грошовому вираженні й в % до кошторисної вартості БМР).

Задача № 2. У базовому періоді підприємство реалізувало 50 виробів за ціною 100 грн/од. (без ПДВ), фактично собівартість одного виробу реалізованого у базовому періоді склала – 80 грн. Загальний плановий обсяг реалізації продукції – 6000 грн (без ПДВ). Визначити плановий прибуток підприємства, якщо в наступному періоді заплановано зниження витрат на 1 грн продукції, виробленої та реалізованої в плановому періоді, в порівнянні з базовим періодом на 0,05 грн.

Задача № 3. На основі наведених даних необхідно визначити податок для власників транспортних засобів у звітному періоді, який має сплатити підприємство – товаровиробник сільськогосподарської продукції:

Таблиця 5.6.1 – Вихідні дані до задачі № 3

№	Транспортний засіб	Об'єм циліндра двигуна, см ³
1	Вантажний автомобіль	9200
2	Трактор колісний	10000
3	Автобус для перевезення людей з кількістю місць – 45	6300
4	Легковий автомобіль	3400

ВАРІАНТ № 7

Теоретичне завдання

1. Проаналізувати показники оцінки майнового стану підприємства.
2. Економічна характеристика складу й структури основних фондів.

Тестові завдання

1. Вставити пропущений варіант: « _____ в даний час є важливим елементом витрат на виробництво та головним джерелом відновлення основних засобів»:

- а) капітальні інвестиції;
- б) фінансові інвестиції;
- в) відрахування з чистого прибутку;
- г) амортизаційні відрахування.

2. У виробничій сфері обіговий капітал авансуються в:

- а) обігові виробничі фонди
- б) фонди обігу;
- в) готову продукцію;
- г) еквіваленти грошових коштів;
- д) вірно а), б).

Задача № 1. Визначити оптову (відпускну) ціну за одиницю товару, якщо собівартість його випуску складає – 600 грн за од., рівень рентабельності – 20 % до витрат, ставка акцизу – 15 %, ставка ПДВ – 20 %.

Задача № 2. Підприємство «Вектор» щоквартально отримує виручку від реалізації продукції в розмірі 492 тис. грн. Собівартість виробленої за квартал продукції підприємства (з урахуванням відсотків за користування кредитом) дорівнює 245 тис. грн. Витрати на реалізацію продукції за квартал становлять 15 тис. грн. Підприємство є платником ПДВ і пільг по податку на прибуток не має. Визначити термін окупності кредиту у сумі 150 тис. грн, наданого підприємству на 3 місяці для розширення виробництва, якщо відсоткова ставка за користування кредитом – 24% річних.

Задача № 3. Визначити загальний норматив обігових коштів і коефіцієнт обіговості по підприємству на плановий рік за такої умови:

Таблиця 5.7.1 – Вихідні дані до задачі № 3

№	Показники	Значення
1	Витрати на виробництво, тис. грн	180
2	Норма запасу основних матеріалів, в днях	45
3	Норматив обігових коштів, тис. грн	
	а) незавершене виробництво;	35
	б) готова продукція;	25
	в) інші витрати.	10
4	Питома вага основних матеріалів в загальній сумі витрат на виробництво, в %	40
5	Обсяг реалізованої продукції за рік, тис. грн	50
6	Кількість робочих днів в році	255

ВАРІАНТ № 8

Теоретичне завдання

1. Дати визначення дебіторської заборгованості. Аналіз дебіторської заборгованості.

2. Визначення і взаємозв'язок понять «платоспроможність» і «ліквідність».

Тестові завдання

1. Частина грошових коштів, яка має цільове призначення:

- а) грошові фонди;
- б) фінансові ресурси;
- в) статутний капітал;
- г) грошові надходження.

2. Залишки готової продукції на складі підприємств, відвантажені, але не сплачені покупцями товари, залишки засобів підприємств на поточному рахунку в банку, касі, в розрахунках, в дебіторській заборгованості – це:

- а) нормовані обігові кошти;

- б) ненормовані обігові кошти;
- в) основні виробничі фонди;
- г) фонди обігу.

Задача № 1. Визначити економічно вигідний варіант заходу щодо впровадження нової техніки та річний економічний ефект від її використання при запланованому обсягу випуску продукції 1000 одиниць виробів на основі наступних даних:

Таблиця 5.8.1 – Вихідні дані до задачі № 1

Показники	Базовий варіант	Варіант 1	Варіант 2
1. Собівартість одиниці виробу, грн	1500	1800	1200
2. Питома вага капітальних вкладень в основні фонди, грн	3000	2500	3500

Задача № 2. Визначити оптову (відпускну) ціну за одиницю товару, якщо собівартість його випуску складає – 500 грн за од., рівень рентабельності – 20 % до витрат, ставка акцизу – 15 %, ставка ПДВ – 20 %.

Задача № 3. Визначити оптову (відпускну) ціну за одиницю товару, якщо собівартість його випуску складає – 300 грн. за од., рівень рентабельності – 20 % до витрат, ставка акцизу – 15 %, ставка ПДВ – 20 %.

ВАРІАНТ № 9

Теоретичне завдання

1. Основні характеристики процесу відновлення основних засобів.
2. Умови виникнення права на звертання в господарський суд із заявою про визнання боржника банкрутом.

Тестові завдання

1. Вид грошового фонду, який використовується підприємством для інвестування коштів в обігові та основні засоби – це:
  - а) обіговий капітал;
  - б) статутний капітал;
  - в) пайовий капітал;
  - г) резервний капітал.
2. Відношення виторгу від реалізації продукції до середньої величини поточних активів підприємства – це:
  - а) коефіцієнт завантаження;
  - б) випуск продукції на 1 грн. оборотних активів;
  - в) коефіцієнт обіговості поточних активів;
  - г) коефіцієнт ефективності.

Задача № 1. За звітний рік підприємство «Бета» отримало такі результати:

Таблиця 5.9.1 – Вихідні дані до задачі № 1

№	Показники / квартал	Валові доходи	Валові витрати	Амортизаційні відрахування	Оподаткований прибуток	Податок на прибуток
1	I кв. звіт. року	250	120	17,5		
2	II кв. звіт. року	80	160	16,8		
3	III кв. звіт. року	160	160	16,2		
4	IV кв. звіт. року	170	150	15,5		
5	Усього за звіт. рік	650	570	66		
6	I кв. наступного року	200	100	14		

Визначте податок на прибуток за звітний рік і за I квартал наступного за звітним року.

Задача № 2. Порахувати суму комунального податку, що підприємство має сплатити за звітний квартал, якщо середньоспискова чисельність штатних працівників складала за: липень – 103 працівника; серпень – 100 працівників; вересень – 107 працівників.

Задача № 3. Компанія виробляє і продає один товар, змінні витрати за одиницю якого складають 800 грн, товар продається по 1000 грн за одиницю. Постійні витрати складають 20 млн. грн. Яку кількість товару повинна продати фірма, щоб отримати 2 млн. грн прибутку.

ВАРІАНТ № 10

Теоретичне завдання

1. Оцінювання фінансового стану підприємств.
2. Економічний зміст і порядок проведення фінансової санації підприємства.

Тестові завдання

1. Вид грошового фонду, який використовується підприємством для фінансування відновлення основних та необігових активів – це:
  - а) амортизаційний фонд;
  - б) резервний капітал;
  - в) статутний капітал;
  - г) фонд накопичення.
2. Вилучення обігових коштів з обігу на витрати, не передбачені кошторисом – це:
  - а) інвестування в обігові кошти;
  - б) мобілізація обігових коштів;
  - в) залучення обігових коштів;
  - г) іммобілізація обігових коштів.

Задача № 1. Собівартість підакцизного виробу складає – 15 грн. Планова рентабельність – 25 %. Ставка акцизного збору – 2,5 грн. Податок на додану вартість – 20 %, Торгівельна націнка – 15 %. Знайти: Прибуток, ціну підакцизного виробу, ціну підакцизного виробу з ПДВ роздрібну ціну підакцизного виробу з торговельною націнкою.

Задача № 2. Розрахуйте обіговість обігових коштів (тривалість обігу) і коефіцієнт обіговості за рік, використовуючи наступні дані:

Таблиця 5.10.1 – Вихідні дані до задачі № 2

Залишки обігових коштів		Обсяг реалізованої продукції	
Дата	Сума, тис. грн	Квартал	Сума, тис. грн
на 1 січня 2011 р.	2 500	I	3 000
1 квітня 2011 р.	2 600	II	3 500
1 липня 2011 р.	2 400	III	2 900
1 жовтня 2011 р.	2 400	IV	3 100
1 січня 2012 р.	2 500		

Задача № 3. ТОВ «Прогрес» для придбання сировини оформило в банку кредит на 100 000 грн. під 24 % річних. Термін користування кредитом – 3 місяці. ТОВ «Прогрес» щомісячно отримує виручку у розмірі 72 000 грн. Щомісячні витрати без урахування відсотків за користування кредитом складають 25 000 грн. Кожні залучені 10 000 грн дають додатково щомісячної реалізації на суму 12 000 грн та зростання витрат на 20 %. Визначити термін окупності кредиту.

ВАРІАНТ № 11

Теоретичне завдання

1. Проаналізувати основні напрямки фінансового аналізу.
2. Установлення неплатоспроможності (банкрутства) підприємства.

Тестові завдання

1. Грошовий фонд, який використовується для покриття збитків, подолання тимчасових фінансових ускладнень – це:
  - а) страховий фонд;
  - б) фонд споживання;
  - в) фонд накопичення;
  - г) резервний фонд.
2. Акумуляовані в наявній і безготівковій формах гроші підприємства – це:
  - а) стійкі пасиви підприємства;
  - б) еквіваленти грошових коштів;
  - в) позикові кошти підприємства;
  - г) грошові кошти підприємства.

Задача № 1. Підприємство виробляє та реалізує один вид продукції, змінні витрати на одиницю якої становлять: сировина й матеріали – 20 грн за шт.; заробітна плата – 16 грн за шт.; змінні виробничі та накладні витрати – 8 грн за шт.; змінні збутові витрати – 4 грн за шт. Ціна реалізації продукції 60 грн за шт. Постійні витрати становлять 136 тис. грн. Визначити, яку кількість продукції необхідно реалізувати, щоб дістати прибуток у сумі 32 тис. грн.

Задача № 2. Визначити розмір планового, фактичного й надпланового прибутку, а також економію від зниження собівартості в плановому і фактичному прибутку в грошовому вираженні при наступних даних за рік: – об'єм зданих робіт за кошторисною вартістю – 15,98 млн. грн; – об'єм зданих робіт за плановою собівартістю – 11,79 млн. грн; – об'єм зданих робіт за фактичною собівартістю – 11,82 млн. грн; витрати, які покриваються в порядку компенсації і пільг понад кошторисну вартість = 450 тис. грн.

Задача № 3. Норматив обігових засобів підприємства на початок планового періоду склав 1000 тис. грн., в т.ч. виробничий – 800 тис. грн., та невиробничий 200 тис. грн. За планом передбачено зростання виробничої програми на 10 %. В плановому році в результаті реалізації заходів щодо поліпшення використання обігових коштів передбачено прискорення їх обіговості на 2 %. Визначити норматив обігових коштів на плановий рік, враховуючи прискорення обіговості обігових коштів.

ВАРІАНТ № 12

Теоретичне завдання

1. Проаналізувати види фінансового аналізу та їх особливості, інформаційну базу оцінки фінансового стану.
2. Капітальні вкладення, їхні види та форми здійснення.

Тестові завдання

1. Кошти, що приравнені до власних – це:
  - а) стійка кредиторська заборгованість;
  - б) залишки фондів накопичення на початок року;
  - в) прибутку від основної діяльності;
  - г) прибуток та економія від зниження собівартості робіт, які виконані господарським способом.
2. Період обігу коштів, який дорівнює інтервалу між притоком та відтоком обігового капіталу – це:
  - а) фінансовий цикл;
  - б) інвестиційний цикл;
  - в) операційний цикл;
  - г) період оборотності.

Задача № 1. Собівартість виробу А складає 6 грн. Планова рентабельність реалізації – 35 %. ПДВ – 20 %, торгівельна націнка – 30 %. Знайти: ціну виробника, ціна виробу А з ПДВ, роздрібну ціну виробу А.

Задача № 2. На основі наведених даних необхідно визначити податок із власників транспортних засобів у звітному періоді, що має сплатити підприємство до бюджету.

Таблиця 5.12.1 – Вихідні дані до задачі № 2

Транспортний засіб	Об'єм циліндра двигуна, см ³	Балансова вартість, грн
Вантажний автомобіль	8300	50000
Вантажний автомобіль	15500	118000
Вантажний автомобіль	9300	110000

Задача № 3. Розрахувати обсяг реалізації продукції та прибутку на основі таких даних:

1. Залишки нереалізованої продукції на початок року: за оптовими цінами підприємства – 1140 тис. грн, за виробничою собівартістю – 775 тис. грн.

2. Випуск товарної продукції в планованому році: за оптовими цінами підприємства – 17780 тис. грн, за виробничою собівартістю – 11250 тис. грн.

3. Залишки нереалізованої продукції на кінець року – 24 дні. Випуск продукції рівномірний.

ВАРІАНТ № 13

Теоретичне завдання

1. Визначення та взаємозв'язок понять «платоспроможність» і «ліквідність».

2. Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст, значення для забезпечення нормальної господарської діяльності.

Тестові завдання

1. Напрямки грошового обігу на підприємстві:

- реалізація продукції;
- сплата податків, обов'язкових відрахувань та зборів;
- забезпечення спільної діяльності підприємств;
- отримання, погашення кредитів та виплата відсотків за ними;
- всі відповіді вірні.

2. Загальна сума капіталу, інвестованого в поточні активи та використовуваного в процесі виробництва – це:

- фізичний капітал;
- валовий обіговий капітал;
- виробничий капітал;
- інвестиційний капітал.

Задача № 1. Собівартість підакцизного виробу складає – 6 грн. Планова рентабельність – 25 % Ставка акцизного збору – 2,5 грн. Податок на додану вартість – 20 %, Торгівельна націнка – 15 %. Знайти: прибуток, ціну підакцизного виробу, ціну підакцизного виробу з ПДВ, роздрібну ціну підакцизного виробу з торговельною націнкою.

Задача № 2. Визначити абсолютну (загальну) економічну ефективність капітальних вкладень на підприємстві, яке будується, виходячи з деяких даних: річний випуск продукції за планом в оптових цінах підприємства – 510 тис. грн, за собівартістю – 480 тис. грн, кошторисна вартість виробництва (капітальні витрати) – 120 тис. грн.

Задача № 3. Рекламному агентіві «Вист» рекламодавцем «Альтар» подано заяву на розміщення реклами на телебаченні та радіо («Апельсин»). Рекламодавець сплатив рекламному агентіві 12 000 грн в оплату послуг з розміщення реклами. Телевізійна компанія виставила рахунок рекламному агентіві на суму 7500 грн. Компанія з радіовіщання надіслала рахунок-фактуру на суму 1500 грн. Визначити суму податку на рекламу й платників податку на рекламу.

ВАРІАНТ № 14

Теоретичне завдання

1. Проаналізувати основні показники фінансово-господарської діяльності підприємства.
2. Методи прогнозування та планування виручки від реалізації.

Тестові завдання

1. При здійсненні безготівкових розрахунків оплатою визнається:
  - а) факт надходження рахунку-фактури від постачальника;
  - б) факт надходження платіжного документа до банківської установи;
  - в) факт оформлення платіжних документів постачальником і покупцем;
  - г) факт надходження коштів за товари (послуги, роботи) на рахунки до установ банку.
2. Капітал вкладений у справу, джерело доходу у вигляді коштів виробництва – це:
  - а) валовий обіговий капітал;
  - б) виробничий капітал;
  - в) інвестиційний капітал;
  - г) фізичний капітал.

Задача № 1. Визначити розмір планового, фактичного і надпланового прибутку, а також економію від зниження собівартості в плановому і фактичному прибутку в грошовому вираженні при наступних даних за рік:

- обсяг зданих робіт за кошторисною вартістю = 25,8 млн грн;
- обсяг зданих робіт за плановою собівартістю = 21,7 млн грн;
- обсяг зданих робіт за фактичною собівартістю = 21,5 млн грн;
- витрати, які покриваються в порядку компенсації і пільг понад кошторисну вартість = 450 тис. грн.

Задача № 2. На балансі організації знаходяться основні фонди вартістю 96 млн грн, розмір щорічних амортизаційних відрахувань складає 12 млн грн. Визначити: 1) норму амортизаційних фондів; 2) величину амортизаційних відрахувань за 3 роки при лінійному методі.

Задача № 3. На основі наведених даних необхідно визначити податок для власників транспортних засобів у звітному періоді, що має сплатити підприємство до бюджету.

Таблиця 5.14.1 – Вихідні дані до задачі № 3

Транспортний засіб	Об'єм циліндра двигуна, см ³	Балансова вартість, грн
Вантажний автомобіль	9300	50000
Вантажний автомобіль	16500	115000
Вантажний автомобіль	9300	110000

ВАРІАНТ № 15

Теоретичне завдання

1. Показники стану й ефективності використання основних виробничих фондів.
2. Банківський кредит, його види, форми видачі, принципи й об'єкти кредитування.

Тестові завдання

1. За способом реалізації продукції безготівкові розрахунки можуть бути:
  - а) прямі й транзитні;
  - б) гарантовані й негарантовані;
  - в) товарні й грошові;
  - г) прямі й непрямі.
2. Активи, які використовуються неодноразово або постійно протягом тривалого періоду, але не менше одного року, для виробництва товарів, надання ринкових і неринкових послуг – це:
  - а) основні фонди
  - б) виробничі фонди;
  - в) обігові фонди;
  - г) невиробничі фонди.

Задача № 1. В компанії обсяг продажу в кредит складає 600 тис. грн. Період надходження грошей – 90 днів. Собівартість – 60 % від ціни реалізації. Визначити середні вкладення в дебіторську заборгованість.

Задача № 2. Підприємство випускає 25 тис. од. продукції за ціною 230 грн/од. Виробничі витрати складають – 150 грн/од, змінні витрати на збут – 30 грн/од, середні постійні витрати, що відносяться на собівартість одиниці продукції пропорційно трудовитратам складають – 40 грн/од. Підприємство отримало замовлення на додатковий випуск 2 тис. од. продукції за ціною 190 грн/од. Визначити: собівартість основного та додаткового замовлення, прибуток на плановий обсяг випуску, прибуток за додатковим замовленням та загальну суму прибутку.

Задача № 3. Вартість обладнання цеху на початок року – 17,3 млн грн. З 1 березня введено в експлуатацію обладнання вартістю 440,9 тис. грн. З 1 липня вибуло обладнання на суму 30,4 тис. грн. Обсяг випуску продукції – 800 т, ціна 1 т – 30 тис. грн. Нормативна виробнича потужність – 1 тис. т.

Визначити коефіцієнт інтенсивного використання устаткування, фондовіддачу й фондомісткість.

ВАРІАНТ № 16

Теоретичне завдання

1. Оцінка рентабельності діяльності підприємства.
2. Визначення типу фінансової стійкості підприємства.

Тестові завдання

1. Розподільний рахунок призначений для:
  - а) зарахування взаємних вимог платника й одержувача засобів;
  - б) попереднього зарахування засобів в іноземній валюті;
  - в) проведення розрахунків в безготівковій і наявній іноземній валюті у разі здійснення поточних операцій;
  - г) проведення розрахунків в безготівковій і наявній іноземній валюті.
2. Залежно від економічного призначення основні фонди підрозділяються на:
  - а) технічні й технологічні;
  - б) цільові й нецільові;
  - в) виробничі й невиробничі;
  - г) виробничі й технологічні.

Задача № 1. Собівартість продукції складає 65 % від ціни реалізації. Рахунки в середньому сплачуються через 60 днів після продажу. Щомісячний обсяг продажу складає 180 тис. грн. Визначити вкладення в рахунки дебіторів.

Задача № 2. Компанія виробляє та продає один товар, змінні витрати за одиницю якого складають 800 грн, товар продається за ціною 1000 грн за одиницю. Постійні витрати складають 20 млн грн. Яку кількість товару повинна продати фірма, щоб отримати 2 млн грн. прибутку.

Задача № 3. На основі наведених даних необхідно визначити податок для власників транспортних засобів у звітному періоді, який має сплатити підприємство – товаровиробник сільськогосподарської продукції.

Таблиця 5.16.1 – Вихідні дані до задачі № 3

Транспортний засіб	Об'єм циліндра двигуна, см ³
Вантажний автомобіль	9200
Трактор колісний	10000
Автобус для перевезення людей з кількістю місць 45	6300
Легковий автомобіль	3400

ВАРІАНТ № 17

Теоретичне завдання

1. Проаналізувати показники оцінки фінансової стійкості.
2. Зміст і значення оперативного фінансового плану.

Тестові завдання

1. Банк-емітент може відкривати такі види акредитивів:
  - а) прямий, перекладний, покритий, непокритий;
  - б) покритий, непокритий, відмовний, безвідмовний;
  - в) покритий, відкритий, прямий, поворотний;
  - г) немає правильної відповіді.
2. Співвідношення різних видів, груп або підгруп основних фондів в їх загальній вартості – це:
  - а) склад основних фондів;
  - б) структура основних фондів;
  - в) класифікація основних фондів;
  - г) система основних фондів.

Задача № 1. Середньорічна вартість основних фондів, вартість фондів на кінець року, коефіцієнти введення й вибуття. Відомо, що: вартість основних фондів на початок року – 9100 тис. грн; 1 березня надійшло 3200 тис. грн; вибуло у зв'язку із зносом: 1 жовтня 4500 тис. грн, а 1 грудня – 700 тис. грн. Визначити середньорічну вартість основних фондів, вартість фондів на кінець року, коефіцієнти введення й вибуття за вище наведеними даними.

Задача № 2. Визначити загальний норматив обігових коштів і коефіцієнт обіговості по підприємству на плановий рік використовуючи дані табл. 5.17.1.

Таблиця 5.17.1 – Вихідні дані

Показники	Значення
Витрати на виробництво, тис. грн	180
Норма запасу основних матеріалів, в днях	45
Норматив обігових коштів, тис. грн	
а) по незавершеному виробництву;	35
б) по готовій продукції;	25
в) по іншим витратам.	10
Питома вага основних матеріалів в загальній сумі витрат на виробництво, в %	40
Обсяг реалізованої продукції за рік, тис. грн	250
Кількість робочих днів в році	255

Задача № 3. Річні витрати постійного капіталу підприємства складають 160 тис. грош. од., а змінного капіталу – 40 тис. грош. од. Визначити ціну виробництва даного підприємства, якщо середня норма прибутку дорівнює 15 %.

ВАРІАНТ № 18

Теоретичне завдання

1. Фінансове планування на підприємстві (зміст та призначення).
2. Санкції в системі грошових розрахунків і платежів.

Тестові завдання

1. Звичайна діяльність включає:
  - а) операційну, інвестиційну й фінансову діяльність;
  - б) операційну й інвестиційну діяльність;
  - в) основну й надзвичайну діяльність;
  - г) виробничу, фінансову та інвестиційну діяльність.
2. Структура основних фондів, що характеризує питому вагу різних видів основних фондів усередині певної їх групи – це:
  - а) галузева структура;
  - б) технологічна структура;
  - в) виробнича структура;
  - г) невиробнича структура.

Задача № 1. Фірма виробляє та реалізує продукцію, середні змінні витрати на виробництво й збут якої становлять 200 грн за од. продукції. Ціна реалізації 400 грн. Постійні витрати фірми на місяць становлять 60 тис. грн. Визначити місячний прибуток при місячному обсязі продажів 6000 шт.

Задача № 2. На споруду виробничих будівель авансовано 800 млн грош. од., на закупівлю машин і устаткування – 120 млн грош. од., на придбання сировини і напівфабрикатів – 15 млн грош. од., на паливо й допоміжні матеріали – 5 млн грош. од., на наймання робочої сили – 30 млн грош. од. Ро-

зрахувати вартість основного й обігового капіталу. Що лежить в основі ділення капіталу на основний і обіговий?

Задача № 3. Підприємство «Агрос» 25.05. звітнього року отримало кредит на фінансування реконструкції технологічної лінії в розмірі 100 тис. грн під 26 % річних. За умовами договору відсотки погашаються щомісячно, а сума основного боргу має бути погашена одноразово, 25.05. наступного року. Підприємство «Агрос» прострочило виплату відсоткового платежу на 7 днів. Кредитним договором передбачено нарахування пені на прострочену суму в розмірі облікової ставки НБУ за кожний день затримки платежу при порушенні строку погашення кредиту й відсотків по ньому. Облікова ставка НБУ на дату погашення простроченого платежу становила 8 % річних. Визначити, яку суму поверне підприємство банку та яку суму буде віднесено до валових витрат підприємства протягом строку кредитування.

ВАРІАНТ № 19

Теоретичне завдання

1. Проаналізувати поняття фінансового прогнозування та фінансової стратегії.
2. Економічні фактори, що впливають на розмір прибутку. Внутрішні й зовнішні фактори.

Тестові завдання

1. Методи визначення моменту реалізації продукції:
  - а) балансовий і нормативний метод;
  - б) прямий і непрямий метод;
  - в) прямий і економічний метод;
  - г) метод нарахування і касовий метод.
2. Показники забезпечення підприємства основними фондами включають такі показники як:
  - а) фондомісткість;
  - б) фондоозброєність;
  - в) випуск продукції на 1 грн основних фондів;
  - г) всі відповіді вірні.

Задача № 1. Підприємство виробляє й реалізує один вид продукції, змінні витрати на одиницю якої становлять: сировина і матеріали – 20 грн за шт.; заробітна плата – 16 грн. за шт.; змінні виробничі та накладні витрати – 8 грн за шт.; змінні збутові витрати – 4 грн за шт. Ціна реалізації продукції 60 грн за шт. Постійні витрати становлять 136 тис. грн. Визначити, яку кількість продукції необхідно реалізувати, щоб отримати прибуток у сумі 32 тис. грн.

Задача № 2. Комерційна собівартість виробу – 90 грн, рівень рентабельності – 25 % до собівартості, акциз – 15 грн на одиницю виробу, податок на додану вартість – 20 % від оптової ціни підприємства, посередницько-збутова націнка посередницької організації – 20 % від закупівельної ціни, торгівельна націнка – 10 % від закупівельної ціни. Визначити: прибуток підприємства на один виріб, оптову ціну підприємства, відпускну ціну з ПДВ, посередницьку й торгівельну надбавки, роздрібну ціну виробу.

Задача № 3. Порівняти рентабельність виробництва малого та крупного підприємств використовуючи дані табл. 5.19.1

Таблиця 5.19.1 – Вихідні дані

№	Показник	Підприємства	
		Мал.	Круп.
1	Обсяг виробництва, млн грн	22	120
2	Фондоємність	0,7	0,7
3	Фонди обігу, млн грн	4	35
4	Прибуток, млн грн	0,56	3
5	Співвідношення вартості основних фондів та обігових	4	4

ВАРІАНТ № 20

Теоретичне завдання

1. Основні методи та види фінансового планування.
2. Значення, завдання, інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства.

Тестові завдання

1. Вид цін, які встановлюються адміністративно (державою), переважно на послуги першої необхідності на товари (послуги), які монопольно виготовляються або надаються державою – це:
  - а) контрольовані ціни;
  - б) фіксовані ціни;
  - в) регульовані ціни;
  - г) індикативні ціни.
2. Показник, який характеризує величину витрат використання основних фондів для виробництва на підприємстві – це:
  - а) фондомісткість;
  - б) фондоозброєність;
  - в) фондovіддача;
  - г) фондорентабельність.

Задача № 1. Фірма бажає продати 20 тис. шт. товару, середні змінні витрати на виробництво й реалізацію якого становлять 15 грн. за шт. Постійні витрати – 250 тис. грн. Фірма планує дістати прибуток у розмірі 50 тис. грн. За якою ціною варто продавати товар?

Задача № 2. При яких роздрібних цінах торгівельне підприємство отримає 200 грн прибутку від реалізації, якщо реалізує партію з 10 одиниць? Постійні витрати – 600 грн, змінні витрати – 50 грн на одиницю товару. Ціна закупівлі товару складає 410 грн, ПДВ – 20 %, Яку кількість товару необхідно продати, щоб покрити всі поточні витрати?

Задача № 3. Підприємство «Вектор» щоквартально отримує виручку від реалізації продукції в розмірі 492 тис. грн. Собівартість виробленої за квартал продукції підприємства (з урахуванням відсотків за користування кредитом) дорівнює 245 тис. грн. Витрати на реалізацію продукції за квартал становлять 15 тис. грн. Підприємство є платником ПДВ і пільг по податку на прибуток не має. Визначити термін окупності кредиту у сумі 150 тис. грн, наданого підприємству на 3 місяці для розширення виробництва, якщо відсоткова ставка за користування кредитом – 24 % річних.

ВАРІАНТ № 21

Теоретичне завдання

1. Процес бюджетування на підприємстві.
2. Аналіз ліквідності та платоспроможності.

Тестові завдання

1. Вид цін, які встановлюються для регулювання рівня рентабельності товарів першої необхідності, наприклад, хлібобулочних виробів, продуктів дитячого харчування і тому подібне – це:

- а) регульовані ціни;
- б) контрольовані ціни;
- в) фіксовані ціни;
- г) індикативні ціни.

2. Фондоозброєність визначається як :

- а) відношення середньорічної вартості основних фондів до середньооблікової вартості працівників;
- б) відношення виторгу від реалізації до середньорічної вартості основних фондів;
- в) відношення залишкової вартості основних фондів до їх балансової вартості;
- г) відношення суми виторгу до середньорічної вартості основних фондів.

Задача № 1. Розрахувати суму планового прибутку підприємства на основі таких даних:

- залишок готової продукції на початок планового періоду: за відпусковою ціною (без пдв) – 350 тис. грн; за виробничою собівартістю – 290 тис. грн;

- випуск товарної продукції у плановому періоді: за відпускнуою ціною (без пдв) – 8000 тис. грн; за виробничою собівартістю – 7200 тис. грн;
- залишок продукції на кінець планового періоду: за відпускнуою ціною (без пдв) – 300 тис. грн; за виробничою собівартістю – 260 тис. грн.

Задача № 2. Комерційна собівартість виробу – 100 грн, рівень рентабельності – 25 % до собівартості, акциз – 15 грн на одиницю виробу, податок на додану вартість – 20 % від оптової ціни підприємства, посередницько-збутова націнка посередницької організації – 20 % від закупівельної ціни, торговельна націнка – 15 % від закупівельної ціни. Визначити: прибуток підприємства на один виріб, оптову ціну підприємства, відпускну ціну з ПДВ, посередницьку й торговельну надбавки, роздрібну ціну виробу.

Задача № 3. На основі наведених даних необхідно визначити податок із власників транспортних засобів у звітному періоді, який має сплатити підприємство – товаровиробник сільськогосподарської продукції.

Таблиця 5.21.1 – Вихідні дані до задачі № 3

Транспортний засіб	Об'єм циліндра двигуна, см ³
Вантажний автомобіль	9200
Трактор колісний	10000
Автобус для перевезення людей з кількістю місць 45	6300
Легковий автомобіль	3400

ВАРІАНТ № 22

Теоретичне завдання

1. Проаналізувати основні етапи складання фінансового плану підприємства.
2. Аналіз ділової активності підприємства.

Тестові завдання

1. Встановлені державою мінімальний і максимальний рівні цін – це:
  - а) регульовані ціни;
  - б) контрольовані ціни;
  - в) фіксовані ціни;
  - г) індикативні ціни.
2. Руїнування основних фондів в економічному сенсі, втрата споживчої вартості – це:
  - а) фізичний знос;
  - б) старіння основних фондів;
  - в) моральний знос;
  - г) матеріальний знос.

Задача № 1. Фірма бажає продати 30 тис. шт. товару, середні змінні витрати на виробництво й реалізацію якого становлять 15 грн за шт. Постійні

витрати – 200 тис. грн. Фірма планує дістати прибуток у розмірі 250 тис. грн. За якою ціною варто продавати товар?

Задача № 2. Визначити поріг рентабельності продукції підприємства у вартісному й натуральному вираженні і запас фінансової стійкості, виходячи з таких даних: – у звітному періоді підприємство виробило й реалізувало 5000 од. продукції за ціною 200 грн; – постійні витрати склали 240 тис. грн, змінні витрати – 120 грн на одиницю продукції. Додатково визначите, як вплине на поріг рентабельності збільшення постійних витрат на 10 %.

Задача № 3. За звітний рік підприємство «Бета» отримало такі результати, тис. грн.

Таблиця 5.22.1 – Вихідні дані до задачі № 3

№	Показники / квартал	Валові доходи	Валові витрати	Амортизаційні відрахування	Оподаткований прибуток	Податок на прибуток
1	I кв. звіт. року	250	120	17,5		
2	II кв. звіт. року	80	160	16,8		
3	III кв. звіт. року	160	160	16,2		
4	IV кв. звіт. року	170	150	15,5		
5	Усього за звіт. рік	650	570	66		
6	I кв. наступного року	200	100	14		

Визначити податок на прибуток за звітний рік і за I квартал наступного за звітним року.

ВАРІАНТ № 23

Теоретичне завдання

1. Проаналізувати програму складання бюджету продажу.
2. Фінансові причини виникнення неплатоспроможності (банкрутства) підприємств. Поняття банкрутства.

Тестові завдання

1. Активи, які містяться підприємством з метою збільшення прибутку, зростання вартості капіталу або інших вигод для інвестора – це:
  - а) фінансові інвестиції;
  - б) капітальні інвестиції;
  - в) еквіваленти грошових коштів;
  - г) високоліквідні цінні папери.
2. Часткова втрата основними фондами споживчої вартості у зв'язку із здешевленням їх відтворення або у зв'язку з нижчою продуктивністю в порівнянні з новими – це:
  - а) фізичний знос основних фондів;
  - б) амортизація основних фондів;
  - в) моральний знос основних фондів;
  - г) знецінення основних фондів.

Задача № 1. Фірма виробляє й реалізує продукцію, середні змінні витрати на виробництво й збут якої становлять 100 грн за од. продукції. Ціна реалізації 120 грн. Постійні витрати фірми на місяць становлять 60 тис. грн. Визначити місячний прибуток при місячному обсязі продажів 6000 шт.

Задача № 2. Визначити умовно-річну економію, економію до кінця року, термін окупності додаткових капітальних витрат на автоматизацію цеху, якщо собівартість одиниці виробу до впровадження автоматизації 150 грн, після впровадження автоматизації вона знизилася на 20 %. Річний випуск виробів в цеху – 150 000 шт. Автоматизація введена з 1.06. Витрати на впровадження автоматизації складають 13 500 млн грн.

Задача № 3. Підприємство «Агрос» 25.05. звітного року отримало кредит на фінансування реконструкції технологічної лінії в розмірі 100 тис. грн під 26 % річних. За умовами договору відсотки погашаються щомісячно, а сума основного боргу має бути погашена одноразово, 25.05. наступного року. Підприємство «Агрос» прострочило виплату відсоткового платежу на 7 днів. Кредитним договором передбачено нарахування пені на прострочену суму в розмірі облікової ставки НБУ за кожний день затримки платежу при порушенні строку погашення кредиту й відсотків за ним. Облікова ставка НБУ на дату погашення простроченого платежу становила 8 % річних. Визначити, яку суму поверне підприємство банку та яку суму буде віднесено до валових витрат підприємства протягом строку кредитування.

ВАРІАНТ № 24

Теоретичне завдання

1. Бюджетування капітальних інвестицій.
2. Прийняття рішення про фінансове оздоровлення підприємств.

Тестові завдання

1. Податки – це:
  - а) платежі, що встановлюються та вводяться в дію нормативними правовими актами представницьких органів місцевого самоврядування та обов'язкові до сплати на території відповідних муніципальних утворень;
  - б) один з основних методів, які використовуються державою для перерозподілу національного доходу й утворення бюджетних доходів суспільства;
  - в) вид платежу, який передбачає цільове призначення й обчислюється за допомогою системи ставок, що визначають розмір оплати різних послуг або за здійснення певних дій.
2. Відтворення основних фондів може бути:
  - а) плановим і позаплановим;

- б) повним і частковим;
- в) простим і розширеним;
- г) постійним і тимчасовим.

Задача № 1. У будівельно-монтажному управлінні № 2 відомі наступні дані по будівництву:

- прямі витрати за кошторисними цінами – 280 тис. грн;
- загальні виробничі витрати до кошторисної вартості прямих витрат – 18,1%;
- кошторисний прибуток – 8%;
- завдання по зниженню собівартості БМР (будівельно-монтажних робіт) – 9%;
- витрати, які покриваються в порядку компенсації і пільг понад кошторисну вартість – 12 тис. грн.

Визначити: кошторисну собівартість БМР; кошторисну вартість БМР; планову собівартість планового обсягу БМР.

Задача № 2. На балансі організації знаходяться основні фонди вартістю 96 млн грн, розмір щорічних амортизаційних відрахувань складає 12 млн грн. Визначити: норму амортизаційних фондів та величину амортизаційних відрахувань за 3 роки при лінійному методі.

Задача № 3. Рекламному агентові «Боно» рекламодавцем «Альфа» подано заяву на розміщення реклами на телебаченні та радіо. Рекламодавець сплатив рекламному агентові 12 000 грн в оплату послуг з розміщення реклами. Телевізійна компанія виставила рахунок рекламному агентові на суму 7500 грн. Компанія з радіовіщання надіслала рахунок-фактуру на суму 1500 грн. Визначте суму податку на рекламу й платників податку на рекламу.

ВАРІАНТ № 25

Теоретичне завдання

1. Проаналізувати поняття капіталовкладення та бюджету капітальних витрат.
2. Планування та фінансування санації.

Тестові завдання

1. Платежі державі юридичними та фізичними особами, бувають трьох видів:
  - а) тариф, плата, податок;
  - б) рента, комісія, податок;
  - в) плата, податок, рента;
  - г) податок, відрахування, плата.

2. Кредити бувають таких видів:

- а) банківський, товарний, комерційний;
- б) банківський, фінансовий, комерційний, міжнародний;
- в) банківський, комерційний, державний, лізинговий;
- г) банківський, лізинговий, товарний, міжнародний.

Задача № 1. Підприємство закупило товар на суму 16 млн грн, та реалізувало за 23 млн грн. Сума витрат обігу склала 4 млн грн, сума податків та ін. обов'язкових платежів з балансового прибутку – 35 %. Визначити: суму валового прибутку (з ПДВ та без ПДВ), рівень витрат обігу, балансовий та чистий прибуток, рентабельність обігу за балансовим та чистим прибутком.

Задача № 2. Визначити абсолютну (загальну) економічну ефективність капітальних вкладень на підприємстві, яке будується, виходячи з наступних даних: річний випуск продукції за планом в оптових цінах підприємства – 510 тис. грн, за собівартістю – 480 тис. грн, кошторисна вартість виробництва (капітальні витрати) – 120 тис. грн.

Задача № 3. На основі наведених даних необхідно визначити податок для власників транспортних засобів у звітному періоді, що має сплатити підприємство до бюджету.

Таблиця 5.25.1 – Вихідні дані до задачі № 3

Транспортний засіб	Об'єм циліндра двигуна, см ³	Балансова вартість, грн
Вантажний автомобіль	800	40000
Вантажний автомобіль	14300	104000
Вантажний автомобіль	9000	100000

ЛІТЕРАТУРА

1. Авер'янова Є. Фінансова звітність: консультації. Роз'яснення спеціалістів міністерств та відомств. Нормативна база: практичне керівництво / Є. Авер'янова, В. Верхогляд, Н. Діброва, та ін. – Д.: Баланс-Клуб, 2005. – 221 с.
2. Азаренкова Г. М. Фінанси підприємств: навч. посібник для самот. вивчення дисципліни / Г. М. Азаренкова, Т. М. Журавель, Р. М. Михайленко. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання-Прес, 2006. – 288с.
3. Аранчій В. І. Фінанси підприємств: навч. посіб. / В. І. Аранчій.– К.: ВД «Професіонал», 2004. – 304 с.
4. Брюховецька Н. Ю. Фінанси підприємств: навч. посібник / Н. Ю. Брюховецька. – Донецьк: ДонУЕП, 2006. – 215 с.
5. Галицкая С. В. Финансовый менеджмент; финансовый анализ; финансы предприятий: учеб. пособие. / С. В. Галицкая. – М.: Эксмо, 2008. – 650 с.
6. Гриньова В. М. Фінанси підприємств: навч. посіб. / В. М. Гриньова; В. О. Коюда. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2004. – 424 с.
7. Любенко Н. М. Фінанси підприємств: навч. посібник / Н. М. Любенко. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264. с.
8. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств: навч. посіб. /О. О. Непочатенко. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 328 с.
9. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств: підручник / А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Л. Д. Буряк та ін.; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – 6-те вид., перероб. та допов. – К.: КНЕУ, 2006. – 552 с.
10. Семенов А. Г. Фінансова стратегія в управлінні підприємствами / А. Г. Семенов, О. О. Єропутова, Т. В. Перекрест, А. В. Линенко. – К.: КПУ, 2008. – 188 с.
11. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств: навч. посіб. / О. С. Філімоненков. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: МАУП, 2004. – 328 с.

ЕЛЕКТРОННЕ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

Полуянов Володимир Петрович
Мудра Ольга Валеріївна

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ» ДЛЯ
СТУДЕНТІВ ВСІХ ФОРМ НАВЧАННЯ НАПРЯМУ
ПІДГОТОВКИ 6.030601 «МЕНЕДЖМЕНТ»

Підписано до випуску 30.07.2012 р. Гарнітура Times New.
Умов. друк. арк. 3,25. Зам. № 234.

Державний вищий навчальний заклад
«Донецький національний технічний університет»
Автомобільно-дорожній інститут
84646 м. Горлівка, вул. Кірова, 51
E-mail: druknf@rambler.ru

Редакційно-видавничий відділ

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 2982 від 21.09.2007 р.

